

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนาครูและโรงเรียนปากพูนสู่เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยประสมประสานการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action Research) ดำเนินงานในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทของโรงเรียนปากพูนตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู
2. เพื่อพัฒนาระบวนการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู
3. เพื่อศึกษาความก้าวหน้าและผลของการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร ทีมนักวิจัยโรงเรียน และบุคลากรของโรงเรียน ตลอดจนนักเรียนและชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามวงจร PAOR ของเคมมิสและแมคแทกการ์ท (Kemmis & McTaggart, 1990) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผนการปฏิบัติและติดตาม และการสะท้อนผลมาประยุกต์เป็นวิธีการในการดำเนินการ สำหรับการมีส่วนร่วมหมายถึง การประชุมร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอนของคณะนักวิจัย กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. สำรวจบริบทของโรงเรียนปากพูนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู
 - 1.1 ขั้นวางแผน มีกิจกรรมย่อยดังนี้ 1) สร้างความตระหนักและความเข้าใจแก่บุคลากร โดยการจัดประชุมครูในโรงเรียน 2) ดำเนินการสำรวจบริบทของโรงเรียนโดยใช้เครื่องมือสำรวจข้อมูลบริบทโรงเรียนร่วมพัฒนาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ศึกษาหาข้อมูลตามเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 7 มาตรฐาน 60 ตัวบ่งชี้ รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาจุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน 3) สรุปประเด็นที่โรงเรียนทำและปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ทำและปฏิบัติไม่ได้ตามเกณฑ์
 - 1.2 ขั้นปฏิบัติ มีกิจกรรมย่อยดังนี้ 1) นำผลการประเมินสภาพปัจจุบันของโรงเรียนจากการวิเคราะห์ข้อมูลมาร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการพัฒนา

1.3 ขั้นสังเกตติดตามผล ประชุมคณะนักวิจัยพิจารณาข้อมูล รวบรวมข้อคิดเห็นจากบุคลากรทุกฝ่าย

1.4 ขั้นสะท้อนผล มีกิจกรรมย่อยดังนี้ 1) คณะนักวิจัยร่วมกันสรุปแนวทางการพัฒนา 2) ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนร่วมพิจารณาวางแผนในการปฏิบัติ 3) นำสู่การปฏิบัติ 4) ปรับแผนหรือวิธีการปฏิบัติใหม่หากพบว่ามีปัญหา

2. การพัฒนาครูและโรงเรียน

2.1 ขั้นวางแผน มีกิจกรรมย่อยดังนี้ 1) คณะนักวิจัยและคณะครูในโรงเรียนร่วมประชุมเพื่อพิจารณาจัดทำโครงการพัฒนาครู 2) เสนอโครงการและงบประมาณจากโรงเรียนและมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 3) ติดต่อวิทยากร กำหนดเวลาทำกิจกรรม 4) แต่งตั้งกรรมการเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการ 5) จัดทำเอกสารการอบรม 6) ทำแบบประเมินผลโครงการ

2.2 ขั้นปฏิบัติการ ดำเนินโครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการตามโครงการที่เสนอ

2.3 ขั้นสังเกตติดตาม สังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมโครงการ ศึกษาผลการประเมินโครงการ ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน

2.4 ขั้นสะท้อนผล คณะนักวิจัยร่วมกันพิจารณาผลการดำเนินงานตามโครงการร่วมกันสรุปผลและเสนอแนะข้อคิดเห็น

3. การเปรียบเทียบคุณภาพมาตรฐาน โรงเรียนก่อนและหลังการพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐาน

3.1 ขั้นวางแผน คณะนักวิจัยร่วมกันวางแผนการจัดเก็บข้อมูลบริบทโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูหลังการพัฒนาครูและโรงเรียน โดยใช้เครื่องมือและประชากรเดียวกันกับการสำรวจบริบทโรงเรียนก่อนการพัฒนา

3.2 ขั้นปฏิบัติ มีกิจกรรมย่อยดังนี้ 1) ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล 2) วิเคราะห์ข้อมูล 3) นำข้อมูลทั้งสองมาเปรียบเทียบ 4) ทำรายงานผลจากการเปรียบเทียบ 5) เสนอแนะกิจกรรมตามตัวบ่งชี้และมาตรฐานที่โรงเรียนต้องดำเนินการและปรับปรุงให้เข้าเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูในอนาคตต่อไป

3.3 ขั้นสังเกตและติดตาม สังเกตความร่วมมือในการให้ข้อมูล ความสมบูรณ์ของข้อมูล สอบถามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียน

3.4 ขั้นสะท้อนผล นำผลการวิเคราะห์และการเปรียบเทียบข้อมูลทั้งด้านที่สามารถพัฒนาได้ตามเกณฑ์และด้านที่ต้องปรับปรุงพัฒนาต่อไป เข้าหารือในที่ประชุมร่วมระหว่างผู้บริหารโรงเรียน คณะนักวิจัย และกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการ รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาครูและโรงเรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานให้ได้ครบทุกมาตรฐานต่อไป ศึกษาผลการเปรียบเทียบข้อมูลหากคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานดีขึ้น ให้ร่วมวางแผนพัฒนาให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป

หากผลจากการเปรียบเทียบคุณภาพไม่ดีขึ้น ให้ร่วมกันกำหนดแผนกลยุทธ์ไว้ใช้ปรับปรุงในปีต่อไป จนกว่าจะบรรลุผลสำเร็จตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพที่ต้องการ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาบริบทของโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

ผลเปรียบเทียบการสำรวจบริบทของโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู โดยภาพรวมพบว่าการพัฒนามากขึ้นกว่าเดิม

ผลการสำรวจบริบทของโรงเรียนก่อนการพัฒนาสรุปในภาพรวมมีมาตรฐานที่ไม่ผ่านเกณฑ์แยกเป็นแต่ละมาตรฐาน ดังนี้

1. ด้านบริบทของโรงเรียนปากพูน พบว่า

1.1 มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ, มาตรฐานที่ 2 ด้านวิชาการ, มาตรฐานที่ 4 โรงเรียนเป็นแบบอย่างของชุมชนวิชาชีพ, มาตรฐานที่ 5 โรงเรียนและมหาวิทยาลัยมีการสร้างและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพครูร่วมกัน, มาตรฐานที่ 7 โรงเรียนพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้เป็นครูที่มีปรีชาสามารถเป้าหมายของหลักสูตร พบว่า ไม่ได้ตามเกณฑ์ในทุกตัวบ่งชี้

1.2 มาตรฐานที่ 3 โรงเรียนเป็นผู้นำการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 ตัวบ่งชี้ที่ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 24 ครูใช้การวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงทุกคน ร้อยละ 94.44 และตัวบ่งชี้ที่ 25 ครูทำการวิจัยชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างน้อยปีละ 1 เรื่อง ร้อยละ 83.33 เท่านั้น

1.3 มาตรฐานที่ 6 โรงเรียนมีครูชั้นวิชาชีพเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักศึกษา พบว่า ตัวบ่งชี้ที่โรงเรียนมีการดำเนินการปฏิบัติได้ตามเกณฑ์มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 37 ครูมีวุฒิการศึกษาอย่างต่ำปริญญาตรี ร้อยละ 80.55, ตัวบ่งชี้ที่ 38 ครูได้รับมอบหมายภาระงานสอดคล้องกับวุฒิการศึกษา ร้อยละ 88.88 และตัวบ่งชี้ที่ 47 ครูมีผลงานซึ่งแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าแห่งวิชาชีพ ร้อยละ 83.33

2. กระบวนการพัฒนาโรงเรียนสู่เกณฑ์มาตรฐาน โดยคณะนักวิจัยนำผลการวิเคราะห์โดยนำประเด็นตามตัวบ่งชี้ที่จะพัฒนาครูและโรงเรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู คือ ประเด็นตัวบ่งชี้ที่ไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานทั้งหมด รวมทั้งพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานที่ปฏิบัติได้ตามเกณฑ์แล้ว โดยการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “ การทำวิจัยในชั้นเรียน ”

ให้แก่ครูทุกคน ระหว่างวันที่ 16 – 18 พฤษภาคม 2550 สรุปผลจากแบบประเมินภายหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ระดับความพึงพอใจของครูผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการวิจัยในชั้นเรียนมีความเหมาะสมในระดับมาก

3. การติดตามความก้าวหน้าและผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

โรงเรียนได้ติดตามความก้าวหน้าจากการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน โดยดำเนินการนิเทศการจัดทำรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียนครูในทุกกลุ่มสาระ พบว่าครูผู้สอนในกลุ่มสาระต่างๆ ได้จัดทำนวัตกรรมเพื่อใช้ในการเรียนการสอน และจัดทำรายงานผลอย่างเป็นระบบ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. การศึกษาบริบทของโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

จากผลการสำรวจบริบทโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูหลังการพัฒนาโดยภาพรวมมี/ได้ตามเกณฑ์ ซึ่งแสดงว่าการพัฒนาครูให้มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ส่งผลให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น มีความเชื่อมั่นในการทำงานวิจัยและเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่รับผิดชอบจนได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยและการพัฒนาครูและโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อศึกษาและพัฒนาครูและโรงเรียนให้ เป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู จากผลการวิจัยปรากฏว่าใน โรงเรียนนวิชรธรรมโสภิต และโรงเรียนบ้านหนองคาง ผลการวิจัยได้เกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 24 มาตรฐาน โดยโรงเรียนบ้านหนองคาง กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาโรงเรียนไว้ 4 กลยุทธ์ กิจกรรมพัฒนาครูและโรงเรียนทั้ง 2 แห่ง คือ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน การอบรมประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ

2. การพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

โรงเรียนได้ดำเนินการโครงการอบรมสัมมนาเรื่อง ” การทำวิจัยในชั้นเรียน” ให้แก่ครูทุกคน สรุปผลจากแบบประเมินผลการอบรม ครูมีความพึงพอใจต่อการอบรม สัมมนาเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมากเนื่องจากเนื้อหาในการอบรมทำให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยนำงานวิจัยเข้าไปแก้ปัญหาคือการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เทคนิคการทำผลงานวิจัยและการเขียนรายงานผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาคงกล่าวล้วนแต่เป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ และครูสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมสัมมนาไปใช้พัฒนางานการจัดการเรียน

การสอนในโรงเรียนได้จริง และสอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาที่เน้นการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิทยาภรณ์ มานะจุมติ (2543) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง “กระบวนการทัศน์ในการปฏิรูปของครูต้นแบบปี พ.ศ.2542 ในด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ครูต้นแบบเชื่อมั่นต่อการใช้ทฤษฎีการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การติดตามความก้าวหน้าและผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู โรงเรียนได้ติดตามความก้าวหน้าและผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู โดยกำหนดการนิเทศติดตามงาน ผลปรากฏว่าครูมีความรู้ในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น สามารถนำมาประยุกต์ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การกำหนดให้มีการนิเทศกันเองภายในกลุ่มสาระ และการจัดให้มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มสาระ ส่งผลให้ครูแต่ละคนได้มีโอกาสปรับปรุงพัฒนาตนเอง ได้รู้จุดบกพร่องของตนเอง การสำรวจสภาพปัญหาที่เกิดจากครูและนักเรียน และนำผลที่ได้ไปแก้ปัญหาการเรียนรู้ หรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

ความคิดสะท้อน

1. กระบวนการทำงานปกติ การทำงานเป็นไปตามขั้นตอน ครูควรมีความรู้ ความเข้าใจในงานวิจัย โดยเริ่มตั้งแต่การสำรวจบริบทของโรงเรียน การวางแผนการพัฒนา ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ข้อจำกัด บุคคล งบประมาณ เวลา เพื่อนำมาจัดทำโครงการแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของโรงเรียน ต้องใช้เวลาและทำอย่างต่อเนื่อง

2. กระบวนการทำงานวิจัย ได้ทราบปัญหาต่างๆของโรงเรียนและเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยมากขึ้น

3. บรรยากาศการทำงาน ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ร่วมมือช่วยเหลือกัน เครียด วิตกกังวลไม่เชื่อมั่นใจตนเองต่อการทำวิจัยแต่ก็มีความกระตือรือร้น ตั้งใจและนำผลงานบางส่วนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่นๆ ทำให้มั่นใจในงานวิจัยและถ่ายทอดสู่บุคคลอื่นได้

สำหรับผลที่เกิดขึ้นต่อตัวครู นักเรียนและชุมชน มีตามตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้อง

ผลที่เกิดขึ้นต่อตัวครู	ผลที่เกิดขึ้นต่อนักเรียน	ผลที่เกิดขึ้นต่อชุมชน
<ul style="list-style-type: none"> - ได้พัฒนาตนเอง พัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน - นำผลสัมฤทธิ์ของงานวิจัยในชั้นเรียนมาทำรายงานการ พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน - การปฏิบัติงานในชั้นเรียน นำนวัตกรรมการเรียนการสอนไปใช้ - มีความพร้อมในการ จัดการเรียนการสอน - มีการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และเป็นทีมมากขึ้น - มีการคิดสร้างสรรค์ มองสภาพปัญหาที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาโดยผลจากการวิจัย - ได้รับการนิเทศทำให้มีการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง - ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ เพื่อนครูทั้งในกลุ่มและต่างกลุ่มสาระ - เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ในการแก้ปัญห การเรียนรู้ของนักเรียน - เขียนรายงานผลการวิจัยได้อย่างถูกต้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น - เรียนด้วยการปฏิบัติจริง - เกิดความภาคภูมิใจในชิ้นงานของตัวเอง - ได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหา มีทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม - พัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน - มีความสุขกับการเรียน - ได้ฝึกทักษะการคิดสร้างสรรค์ - ได้พัฒนาทักษะการอ่าน - เขียน - เกิดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ - ได้รับการช่วยเหลือ/พัฒนาได้ตรงจุด 	<ul style="list-style-type: none"> - ชุมชนให้การสนับสนุน กิจกรรมต่างๆของโรงเรียน - ชุมชนมีสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - ผู้คนในชุมชนมีความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของท้องถิ่น

2. ผลที่เกิดขึ้นต่อผู้บริหาร

- ได้เห็นการเปลี่ยนแปลง
- ได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนในการปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ได้เรียนรู้บทบาทของตนในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน

3. ผลที่เกิดขึ้นกับ โรงเรียนจากการเข้าร่วม โครงการ

- นักเรียนได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- มีครูนักวิจัยเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา/การประเมินของสมศ.
- ขยายผล ไปยัง โรงเรียนในเครือข่ายหรือเป็นต้นแบบ โรงเรียนทางการวิจัยชั้นเรียน

- เป็นแบบอย่างให้กับเพื่อนครูในโรงเรียนและมีความเชื่อมั่นในการทำวิจัยในชั้นเรียน
- ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในโรงเรียนและภาคภูมิใจในสถานศึกษาที่อยู่

ในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากกระบวนการวิจัย

- 1.1 เป็นการวิจัยที่ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองตลอดจนส่งผลถึงการพัฒนาโรงเรียนโดยภาพรวม
- 1.2 ระยะเวลาในแต่ละกระบวนการค่อนข้างกระชั้นชิด ซึ่งอาจจะส่งผลให้ข้อมูลบางอย่างคลาดเคลื่อนไปบ้าง
- 1.3 กระบวนการสร้างความตระหนักในระยะเริ่มต้นไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ทำให้ความเข้าใจของครูบางส่วนไม่ค่อยเห็นความสำคัญ ของการวิจัยในครั้งนี้
- 1.4 ครูบางส่วนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงานวิจัยไม่เท่าเทียมกัน ทำให้การอบรมสัมมนาบางขั้นตอนเป็นไปอย่างล่าช้า

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนา

- 2.1 ควรมีนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชมาร่วมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการอย่างต่อเนื่อง
- 2.2 ควรมีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรของทั้งสองฝ่ายได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์ทำความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างทั่วถึง
- 2.3 ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในปีการศึกษาต่อไป เพื่อให้สามารถพัฒนาโรงเรียนได้ตามเกณฑ์

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

โรงเรียนควรดำเนินการพัฒนาในมาตรฐานต่อไปในปีในโอกาสต่อไป

1. มาตรฐานที่ 1 ควรพัฒนาทุกตัวชี้วัดที่
2. มาตรฐานอื่นๆ ตัวชี้วัดที่ไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์
3. หากมีการจัดอบรมครั้งต่อไปครูส่วนใหญ่มีความสนใจให้มีการจัดอบรมในเรื่องการทำวิจัย การฝึกเขียนรายงานวิจัย และการสร้างนวัตกรรมที่หลากหลายยิ่งขึ้น
4. ควรดำเนินการตามแผนที่วางไว้ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนด